

waardig? Welke plons je in de estelijke gezond- zorg voor die en een gezond- rend element, al

l beter: lees de ze waren heide- wijsheid, wijs- die is aardsch in derhalve niet

achen we mis- ga († 1119) die dat hij Ovidius mus (4de eeuw om het verwijt en Christianus, t een Christen, Toen hij ont- end, dat de om- lat zijn berouw hij niet bij zijn neer te lezen...

g van zoeeven! aststellen: tenzij is dan die van den ouderling- et recht niet

en er zich niet het minst niet, zegt het weinig, niet, moet er- ar ik met m'n en kan. De be- us las, is nog studeerde classi- ristelijk gymna- die dingen" niet

s afwijzen door indert daardoor van het onder- wetenschappen, e theologie, die lassieken tegen- en van de klas- de houding, een elijke verwilde-

tuurlijk te ver- loor niet in het de geschiedenis assieken schiep, in Hellas leidde, verloor van dienstknechten en een beetje God. Zij open- l, op hun wijze, ter — maar dat elk geval, zij

de Mozes. hij was het wel en klein beetje, beetje in zien. liet goed snapte, d, en velen der wust verlangen tot uitingen, die duister als dat n als een tasten stere uitspraken verstaan. Er is ulke uitspraken gewoon één of e zoo'n operatie aardig duister. houtje op tafel, s ik straks mijn vogeltje onder

ook diepzinnig. ogeltje. In het je. Ik moest er gen, anders kon s in onze dagen ist zich. K. J. P.

UW

Zelfonderzoek-acteur Ds I. de n over de nood- en daartoe een

formule opgesteld, tot wegneming van eventuele onrust in de kerken, welke zonder discussie met algemeene stemmen werd aangenomen. Indien werkelijk daardoor de onrust zal worden weggenomen, kan dit tot groote blijdschap stemmen. Gezien de formuleering zal er wel niemand in de Geref. Kerken bezwaar tegen hebben; wij allerminst.

De volgorde.

De A. M. Boefinga herinnert in Haarl. Kbl. er aan, dat inzake het „zelfonderzoek” het volgende werd voor- gesteld:

„Dat de Synode zich zal uitspreken over de kwestie van de vermaning in de prediking tot zelfonderzoek en geloof en bekeering.”

Vervolgens merkt hij op:

Den aandachtigen lezer zal het zeker niet ontgaan zijn, dat er een klein verschil bestaat tusschen het aanvankelijk voorstel van Ds Douma en de uitspraak van de Synode. Ds Douma nam de volgende: „zelf- onderzoek en geloof en bekeering”. De Synode maakte er van: „geloof en bekeering en zelfonderzoek”. Daarmee heeft zij ongetwijfeld willen aangeven, dat het zelfonderzoek niet vooraf kan gaan aan geloof en bekeering, doch slechts op deze volgen kan.

En dit is inderdaad juist.

„De jacht geopend?”

Onder dezen titel bespreekt Ds IJ. K. Vellenga in Geref. Kbl. Drente en Overijssel het Synodale besluit inzake de „opvattingen”, die discussies (ten deele son- der tot het gereformeerde volk door te dringen) hebben uitgelokt. Ds Vellenga schreef zijn artikel nog vóórdat de Commissie benoemd was, die ter zake zal hebben te rapporteren. Misschien dat haar samenstelling een deel van zijn bezwaren wegnemen zal. Voorzover even- wel zijn meening een reactie is op enkele ook mi. be- treuenswaardige uitlatingen in het ter zake gevoerde debat, verdient zijn artikel de aandacht. Ds Vellenga schrijft:

In de eerste plaats geldt in ons kerkelijk leven de gouden regel, dat wij van iemands goede trouw en handhaving der belijdenis overtuigd blijven totdat het tegendeel blijkt.

Totdat het tegendeel blijkt.

Is het tegendeel thans gebleken bij de voorstanders van bepaalde opvattingen?

Nee, „er is door sommigen de vraag gesteld of de voorgedragen opvattingen wel in overeenstemming zijn met Schrift en belijdenis.”

De vraag is gesteld, zeker niet door de eerste de beste, zeker niet door menschen op de theovisite, die de preek van den dominee zitten te behandelen. Ware het zoo dan had de Synode ongetwijfeld gezegd wat elke goede kerkeraad antwoordt op een vraag „of dit en dat wel in orde is”, dat wij niet moeten leuteren.

Maar het blijft er toch bij dat er niet een klacht is ingediend geworden, een positieve aanklacht tegen bepaalde afwijkingen van de belijdenis, maar dat „door sommigen de vraag gesteld werd of de voorge- dragen opvattingen wel in overeenstemming zijn met Schrift en belijdenis”.

Hebben deze „sommigen”, bijaldien het hun niet recht duidelijk was of de voorgedragen opvattingen wel zuiver waren, zich reeds tot de „voordragers” er van gewend?

En kwamen ze er toen nog niet uit?

En hebben ze toen gezegd: wij gelooven aan de trouw aan de belijdenis bij deze voordragers totdat het tegendeel blijkt?

Zóó schijnt het mij de weg!

Of is dit wellicht ook een opvatting, die mij straks zal doen gerekend worden onder het wild, waar de commissie een jachtpermissie voor krijgt, al staat het dan niet met zooveel woorden in haar acte?

Ds Vellenga heeft nog een tweede bezwaar:

Wanneer er zich „opvattingen”, „meningsverschil- len”, of wat ook mogen voordoen, en wanneer er menschen zijn die daar niet mee accoord kunnen gaan en wanneer dan deze menschen, na broeder- lijke bespreking van de opvattingen met derzelve op- vatters, blijven meenen, dat er afwijking is van de belijdenis, is het adres waar zij zich kunnen vervoeg- en de plaatselijke kerkeraad.

Op de Synode is er door meerderen op gewezen, ik denk o.a. aan een der afgevaardigden van Drenthe, dat de kerk haar organen heeft om tegen deformatie te waken.

Die behoeven wij niet te maken, maar die heeft Christus haar gegeven.

En daarom hebben wij die niet te passeeren, maar te eerbiedigen.

Ds D. Sikkol over een debat ter Synode.

Ds D. Sikkol schrijft in „Amst. Kerkbode”:

Jammer was het, dat behalve de sluitingszitting slechts éénmaal des avonds een openbare zitting kon worden gehouden, en dat juist in die zitting, waarvoor zulk een overweldigende belangstelling was, de aan de orde zijnde agendapunten zoo weinig de aandacht konden boeien.

En begrijpelijk is het, dat men meer openbaarheid gewenscht had.

Maar hoe begrijpelijk die wensch ook is, even zeker was die wensch onvervulbaar. Aan het beleid van den praeses lag het zeker niet. En wij zijn het er allen over eens, dat het voor ons Gereformeerd kerkelijk leven gewenscht is, dat zooveel mogelijk de kerkelijke zaken in het openbaar behandeld worden.

Maar het moet kunnen. En het kan nu dikwijls niet. Zelfs moet achteraf betreurd worden, dat er nog te veel openbare zittingen gehouden zijn.

Ik meen, dat het volstrekt noodzakelijk is, dat daar- over nog iets gezegd wordt.

Natuurlijk ben ik mij goed bewust, dat een synode niet kan aansprakelijk gesteld worden voor alles wat

door een harer leden of adviseurs in openbare zitting gezegd wordt. Maar het is toch al tekenend, wanneer het noodig wordt dit zoo nadrukkelijk uit te spreken. En dat is noodig.

Want een feit is het, dat een woord, in openbare synode-zitting uitgesproken, van veel meer invloed is dan een woord in particulier gesprek of geschrift. En dat vooral wanneer zulk een woord gezegd wordt door iemand van invloedrijke positie.

En dan is daar in het openbaar een oordeel over onze tegenwoordige kerkelijke toestanden uitgesproken, dat of nader en grondig bewezen moet worden, of ook in het publiek moet worden tegengesproken.

Daarbij komt, dat het op mij een zeer eigenaardigen indruk maakt, wanneer door hoogleraren aan de af- gevaardigden der kerken wordt medegedeeld, dat de kerken in beroering zijn, terwijl dan die afgevaardig- den, thuis gekomen zijnde, zich van alle kanten hooren vragen, waarin toch die kerkelijke beroering be- staat.

Wel staat het bij mij vast, dat door het ter verga- dering van 10 September gesprokene in de kerken beroering is gewekt, en het heeft mij dankbaar gestemd, dat door Prof. Dijk en Prof. Schilder op diezelfde ver- gadering hiertegen bedenkingen zijn ingebracht.

Nu ware het veel beter, indien deze dingen niet in het openbaar behandeld werden.

Maar er is geen keuze meer, want het is in het openbaar gezegd, en in alle couranten heeft men daar- van uitvoerige verslagen kunnen lezen.

En men kan nu maar niet doen, alsof het niet ge- zegd is. Het gaat niet aan nu maar drie jaar te zwij- gen, en af te wachten wat dan door een studie-com- missie van acht als resultaat geboden wordt.

Nog eens: ik weet wel, dat de synode voor dit alles niet aansprakelijk is.

Maar ik weet ook, dat thans reeds het in openbare zitting gesprokene in ons vaderland gebruikt wordt om getrouwe ambtadragers in hun ambtsbediening te bemoeilijken.

Dat is toch niet de bedoeling dier sprekers geweest. Dat is zelfs zeer beslist het tegenovergestelde van hun bedoeling geweest.

Maar dat is wel het effect.

En dat werpt een donkere schaduw over ons samen arbeiden in synode.

Ds A. M. Boefinga over de synodale besluit- ten inzake N.S.B. en C.D.U.

Onze lezers hebben reeds het besluit der Synode in- zake het lidmaatschap van N.S.B. of C.D.U. kunnen lezen in ons blad. Dienaangaande schrijft Ds A. M. Boefinga in „Haarl. Kerkbl.”:

We kunnen slechts dankbaar zijn, dat onze kerken, in deze algemeene synode bijeen, de geloofsmoed heb- ben betoond om in deze zaken z i c h z e l f, dat is v a n C h r i s t u s te zijn.

Ze hebben hierin zich volkomen gedragen naar het advies dat Prof. Kuyper had gegeven bij de behande- ling van de meningsverschillen, wilt ge „de leerge- schillen”. Hij wees er toen op, dat in de 17de eeuw, toen de Remonstrantsche dwalingen trachtten binnen te dringen, onze kerken niet hebben gewacht totdat een bepaalde aanklacht was ingediend. Doch vóórdat het te laat was, hebben zij zelf bijtijds ingegrepen en dit dreigende kwaad gekeerd.

Welnu, evenzoo heeft thans de synode gedaan. Was dat in 1618 en 1619 de juiste weg, dan zeker nu nog veel meer. Want niet één echt gereformeerde zal kun- nen bestrijden, dat de dwalingen der Remonstranten slechts kinderspel waren, vergeleken bij de totale om- keer van de waarheid Gods, die voornamelijk door de N. S. B. van theorie tot practijk tracht gebracht te worden. En waar deze beweging, speculerend op de ongunst van onze tijd, met ietwat godsdienstige leuzen ook ingang zoekt in gereformeerde gemeeden en helaas bij sommigen ook reeds ingang vond, werd het tijd, dat geestelijk verzet werd geboden.

Een gezond en sterk lichaam heeft zelf van den Schepper de kracht gekregen om binnensluipende ziektekiemen uit te drijven. Als de kerk van Christus leeft uit en door en in Hem, haar Hoofd, dan heeft zij geestelijk diezelfde kracht ten opzichte van zieke en ongoddelijke beginselen.

Daarom is het besluit der synode een heugelijk ge- zondheidsteeken onzer kerken, waarvoor we den Heere, den Gever van alle geestelijke gezondheid, niet genoeg danken kunnen.

Wat daarbij de synode niet onbarmhartig het mes erin wil zetten en korte metten maken met betro- kenen, kan iederen lezer van haar besluit duidelijk zijn. Ge proeft erin de liefde, die waakt voor het Heelsam van Christus, doch daarin evenzeer herder- lijke zorg betoont voor de zielen.

Bij Schriftuurlijk nadenken zal daarom iedere waarlijk Gereformeerde deze beslissing, om des Heeren wil, en om zich zelfs wil, van harte moeten bijvallen.

De lezers mogen letten op de in het de N.S.B. en C.D.U. e.d. rakende synodebesluit voorkomende passage inzake zelfonderzoek. Er was wel eenig gevaar dat het „zelfonderzoek” zou worden uitgebreid tot een kwestie van leergeschied (wat het volstrekt niet is), terwijl de daad van het zelfonderzoek zou gaan ontbreken ten aanzien van het in bedoeld besluit ge- noemde vraagpunt.

„De Groene Amsterdammer” over het syno- daal besluit inzake C.D.U.

„De Groene Amsterdammer” schrijft:

Het bewustwordingsproces der kerken, dat de onchristelijke elementen in het politieke ex- tremisme, ook waar dit zich met de Christelijke woordenkeus toot, steeds duidelijker gaat herkennen, schrijdt regelmatig voort. Ook in Nederland. Na de veroordeeling van de N. S. B. hebben de R. K. bisschoppen nog weer eens een darmeewde waarschu- wing tegen communisme en de haarmee meestal hand in hand gaande „vrijdenkerij” laten hooren en de centrale commissie die het geheele Nederlandsche

Vrijzinnig Protestantisme vertegenwoordigt, heeft eveneens een verklaring gepubliceerd, waarin elke vorm van totalitaire staat of volksbeweging wordt verworpen. Dit geestesproces is zeer nut- tig. Er dreigt echter voor de kerken gevaar wan- neer een dergelijke keuze zou leiden tot identi- ficatie met een of meer politieke partijen; dan dreigt de schijn gewekt te worden dat politieke belangen zwaarder wegen dan zuiverheid in de leer. Zoo gaat de Gereformeerde Kerk toch wel wat ver, als zij het lidmaatschap van de Chris- ten Democratische Unie voorwerp maakt van kerkelijke tucht. En nog ge- vaarlijker wordt het voor het leven van een kerk, wanneer zij door reorganisatie dat deel harer leden dat het meest openstaat voor een „ontwikkeling der belijdenis” als tweederangslidmaten gaat behandelen. Een gevaar dat in het gezamenlijke reorganisatievoor- stel van de genootschappen Kerkopbouw en Kerkher- stel ligt en waartegen de Vrijzinnig Hervormden op hun congres terecht waarschuwen.

De spatieeringen zijn van mij. Merkwaardig is deze uitlating wel. Allereerst om het onbegrijpelijke mis- verstand, dat beweert, dat de kerk zich in een besluit als het onderhavige min of meer met een politieke partij identificeert. Natuurlijk is dat volstrekt niet ge- schied; de tekst van het synodebesluit wijst het wel anders uit. Bovendien treft ons in „De Groene” de onder- scheiden houding ten aanzien van N.S.B. enerzijds en C.D.U. anderzijds. „De Groene” is zeer sterk antifascis- tisch. Wij ook. Gaan de kerken daártegen zich verzetten, dan heet dat „bewustwording”; een woord, dat in den mond van dit orgaan ietwat al te „genadig” klinkt, maar in elk geval vriendelijk is, en waardeering toont. Ten aanzien van de C.D.U. evenwel is het nog al eens anti-militaristische tendenzen vertoonende blad ietwat anders gestemd; derhalve is het dat ook, als de C.D.U. kerkelijk veroordeeld wordt.

Voor ons ligt in dit alles een rechtvaardiging te meer van het genomen besluit. Want het is een betreuens- waardige tactiek, die pas tegen „extremiteiten” gaat opponeeren. De kerk heeft het tegen de beginselen, die kwaad zijn. Het waarschuwen tegen extremisten is, wanneer het daarbij blijft, een altijd te laat komend werk, en is principieel even verkeerd gezien, als b.v. het waarschuwen tegen „eenzijdigheden”, zoo vaak dit n.l. dienen moet, om bij den geboden wijn toch nog altijd een beetje verboden water te kunnen mengen onder opmerking, dat wijn-zonder-water „eenzijdig” is.....

Zie overigens een mededeeling onder „Kerkelijk Leven”.

K. S.

Generale Synode der Gereformeerde Kerken.

Benoeming van Deputaten.

De Generale Synode der Gereformeerde Kerken heeft op voordracht van het moderamen de volgende Depu- taten benoemd:

Inzake uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen”: Prof. Dr F. W. Grosheide te Amsterdam, Ds J. Douma te Arnhem en Ds A. H. v. Minnen te 's-Gravenzande; voor de oefening van het verband met de Theol. Faculteit van de Vrije Universiteit: Ds W. Breukelaar, em. pred. te Santpoort, Dr W. A. v. Es te Leeuwarden, Dr H. Kaajan te Utrecht, Ds J. J. Miedema, em. pred. te Groningen, Ds J. L. Schouten te Amsterdam en Dr J. Thijs te Zwolle;

voor de Radio-kerkdienst-uitzending in Nederland: Ds J. A. Tazelaar te Rotterdam, Ds J. C. Brussaard te Bloemendaal, Mr A. v. d. Deure te Bennekom, Ds G. Kersies te Wildervank en Ds Jac. v. Nes Czn te Den Haag;

voor de Radio-kerkdienst-uitzending in Ned.-Indië: K. Bonjernoer, B. G. Th. Burgerling en J. Sprey, allen te Batavia en Ds R. C. Harder te Bandoeng;

voor de kas tot steun bij de uitvoering van art. 13 K.O.: Jurriën Veldkamp te Groningen, Dr W. A. v. Es te Leeuwarden, Ds J. Bolman te Schettens (Fr.), J. Beek- man te Zuidlaren, Ds H. Meulink te Enschedé, Ds R. M. Westerink te Velp, Ds E. Schouten te Amersfoort, Ds A. Schweitzer, em. pred. te Amsterdam, Ds H. Meijering te Katwijk a. d. Rijn, Ds D. B. Hagenbeek te Vlaardingen, Ds A. Scheele te Kapelle-Biezellinge, Ds D. de Wit te 's-Hertogenbosch, Ds G. Schroyenwever te Wilsum (Duitschland) en H. v. Hoek te Batavia;

voor de zending onder Heidenen en Mohammedanen: Ds D. Pol te Rijsoord, Ds M. Meijering te Delfzijl, Ds H. Hangelbroek te Wirdum, Ds G. M. v. Rennes te Heeg, Ds N. Duursema te Nieuw-Amsterdam, Ds R. Hamming te Nijverdal, Ds P. C. de Bruyn te Apeldoorn, Ds G. v. d. Zanden te De Bilt, Ds W. Breukelaar, em. pred. te Sant- poort, Ds A. H. v. Minnen te 's-Gravenzande, Ds A. C. Heij te Koudekerke (Z.) en Ds J. de Vries te Tilburg; voor het examen naar art. 4 der Zendingssorde: Prof. Dr J. Ridderbos te Kampen, Ds W. Breukelaar, em. pred. te Santpoort, Prof. Dr C. v. Gelderen te Amsterdam, Prof. Dr G. M. den Hartogh te Kampen, Prof. Dr V. Hepp te Amsterdam, Prof. Dr H. H. Kuyper te Bloemendaal en Ds D. Pol te Rijsoord;

voor de loopende zaken der Zending: Ds D. Pol te Rijsoord, Ds W. Breukelaar, em. pred. te Santpoort en Ds A. H. v. Minnen te 's-Gravenzande;

voor de zending onder de Joden: Ds J. Douma te Arn- hem, Dr J. Hoek te Den Haag-West, Ds C. Lindeboom te Amsterdam, Ds J. J. Miedema, em. pred. te Groningen en Ds J. D. v. d. Velden, em. pred. te Kralingen;

voor de evangelisatie in België: Ds W. W. Meynen te Dordrecht, Ds H. de Bruijn te Nieuwendijk (N.-Br.), Ds P. v. Dijk te Zaandam, Ds P. N. Kruijswijk te Hil- versum en M. A. D. H. Schalekamp te Wassenaar;

voor de correspondentie met de Hooge Overheid: Prof. Dr J. Ridderbos te Kampen, Exc. Mr S. Baron van Heemstra te Arnhem en Prof. Dr H. H. Kuyper te Bloemendaal;